

Priorització de les recomanacions complementàries a les de salut pública desenvolupades amb i per a la comunitat educativa per millorar la prevenció del SARS-CoV-2 als centres educatius

Resultats del bloc de Recerca Participativa del Projecte Escoles Sentinella 2020-21

Introducció

Durant el curs 2020-21, el bloc de recerca participativa d'Escoles Sentinella va concloure amb 58 recomanacions complementàries a les de salut pública que tenen com a objectiu millorar la prevenció i el control del SARS-CoV-2 als centres educatius. Les recomanacions es van definir de manera participativa amb i per a la comunitat educativa i posteriorment van ser validades per la comunitat científica. Hi van participar 6 centres educatius (Escola Madrenc, Escola Campclar, Escola L'Escorial, INS Antoni Pous i Argila, INS Consell de Cent i Col·legi Lestonnac), 22 docents i 868 estudiants i el procés va ser coordinat pel Living Lab de Salut d'IrsiCaixa, en coordinació amb els altres centres de recerca d'Escoles Sentinella i en el marc del projecte europeu [CONNECT](#).

Amb el propòsit d'identificar les recomanacions prioritàries per a la fase d'implementació, en aquest document us facilitem els resultats d'un procés de priorització que hem dut a terme responent als problemes que més van ser identificats pels centres educatius. Aquestes recomanacions giren entorn de 4 eixos prioritaris:

- EIX 1: PREVENCIÓ AMB PARTICIPACIÓ DE LA COMUNITAT EDUCATIVA I D'ALTRES ACTORS SOCIALS
- EIX 2: COMUNICACIÓ I EDUCACIÓ PER A LA PREVENCIÓ
- EIX 3: SALUT FÍSICA, MENTAL I SOCIAL
- EIX 4: DESIGUALTATS SOCIALS

Llistat final de recomanacions complementàries a les de salut pública desenvolupades amb i per a la comunitat educativa per millorar la prevenció del SARS-CoV-2

EIX 1: PREVENCIÓ AMB PARTICIPACIÓ DE LA COMUNITAT EDUCATIVA I D'ALTRES ACTORS SOCIALS

1A. PARTICIPACIÓ	<p>Facilitar espais participatius inclusius per adaptar les normatives a les realitats dels centres i millorar la presa de decisions.</p> <p>Promoure una millor coordinació entre diferents departaments de l'administració per a la definició d'estratègies de prevenció consensuades a nivell local, nacional i internacional.</p> <p>Promoure la coresponsabilitat en la recerca i la innovació (R&I) entorn la Covid-19 amb polítiques de participació ciutadana.</p>
1B. REGULACIÓ DE LA MASCARETA	<p>Explorar, de manera participativa amb la comunitat educativa, si cal regular una possible flexibilització de l'ús¹ de la mascareta i quines mascaretes homologades es comercialitzen o es permeten utilitzar (ex. només les homologades, usar-ne de transparents per facilitar la comunicació no verbal, mentolades per evitar males olors, de materials que facilitin la respiració o que no facin mal a les orelles).</p>

EIX 2: COMUNICACIÓ I EDUCACIÓ PER A LA PREVENCIÓ

2A. COMUNICACIÓ	<p>Millorar la comunicació que arriba als centres educatius perquè sigui més entenedora, clara, concisa, objectiva i contrastada amb mesures com ara:</p> <ul style="list-style-type: none">• Promoure la utilització de diversitat de canals• Difondre proactivament missatges focalitzats en: normatives, seguretat i no tant en risc i mortalitat, beneficis de l'ús de la mascareta, informació transparent en quant a riscos i beneficis de les vacunes... i evitar estigmatitzar determinats col·lectius com ara els/les joves que no han estat els únics que no sempre han seguit estrictament les mesures.• Crear un mitjà de comunicació oficial i dedicat exclusivament a informar la ciutadania dels aspectes relacionats amb la pandèmia de manera entenedora, clara, objectiva i contrastada. <p>Per definir i implementar aquestes mesures es podria crear un comitè amb experts i professorat, i involucrar també l'administració, estudiants, líders d'opinió, <i>influencers</i>....</p> <p>Promoure campanyes per contribuir a vèncer la por a les vacunes i lluitar contra el moviment antivacunes.</p>
------------------------	--

¹ Aportació comunitat científica: Si demostrem, com hem demostrat fins ara, que la transmissibilitat és molt baixa, estem parlant només d'1% a dins de les escoles, i que pràcticament els alumnes que són casos inicials no transmeten la infecció al grup bombolla, podria ser una recomanació que estigués en compte de cara al futur o al menys avaluar, en el context sempre de la incidència de la pandèmia en la comunitat.

2B. EDUCACIÓ

Promoure activitats educatives per millorar la prevenció i aconseguir que les normes es respectin per responsabilitat i no per obligació tant dins com fora l'àmbit escolar mitjançant la conscienciació i el treball en equip amb programes educatius que contribueixin a:

- Desenvolupar competències que ajudin a discernir entre informació contrastada i no contrastada per lluitar contra la desinformació, el negacionisme, les teories conspiratòries i opinions no fonamentades en informacions contrastades, per exemple entorn de la vacunació.
- Desenvolupar competències per consensuar polítiques en processos de deliberació col·laborativa que ajudin a formar ciutadans amb competències per a la participació.
- Promoure que els estudiants puguin implementar projectes de recerca participatius entorn de problemes de la comunitat.

EIX 3: SALUT FÍSICA, MENTAL I SOCIAL

3A. SALUT FÍSICA

Facilitar amb més rapidesa els resultats de les proves de diagnòstic quan hi ha un cas positiu.

Promoure polítiques que contribueixin a incrementar la inversió en recerca per a vacunes i medicaments, així com sobre efectes secundaris per lluitar contra el moviment "antivacunes".

3B. SALUT MENTAL

Millorar el benestar emocional del professorat, alumnat i famílies amb mesures com ara:

- Oferir recursos humans, materials, programes, espais i eines de formació, de suport i de monitorització de l'estat i de les actuacions del centre educatiu.
- Facilitar l'accés als serveis de salut.
- Proporcionar tècniques de relaxació/meditació.
- Oferir suport psicològic a les famílies amb Covid-19.
- Facilitar guies amb recomanacions d'activitat física i descripció de beneficis per a diferents franges d'edat.
- Fer prevenció entorn a les addiccions a les pantalles, especialment entre els adolescents.
- Minimitzar l'avorriment de les persones que estan confinades soles en aïllament.

Promoure la corresponsabilitat en la recerca i la innovació (R&I) entorn la Covid-19 amb polítiques de participació ciutadana

3C. SALUT SOCIAL

Facilitar la socialització fora dels centres educatius amb mesures com ara:

- Facilitant que les famílies facin seguiment de persones del seu entorn social i familiar, especialment persones grans i/o soles.
- Proporcionant entorns virtuals.
- Flexibilitzant la normativa, com ara el toc de queda.

EIX 4: DESIGUALTATS SOCIALS

4A. DESIGUALTATS SOCIALS SISTÈMIQUES

Vetllar per disminuir les desigualtats socials que s'han fet més visibles durant la pandèmia facilitant un procés de canvi sistèmic amb la participació de diversitat d'actors (centres educatius, famílies, empreses, casals, esplais, entitats socials, administració, etc.) que facilitin mesures com ara:

Ajuts per a famílies que ho requereixin.

- Minimitzar la segregació escolar promovent la distribució equitativa d'alumnat en situació vulnerable entre centres educatius.
- Col·laboració per informar les famílies d'entorns més vulnerables.

4B. BRETXA DIGITAL

Promoure polítiques per combatre la bretxa digital per a centres educatius, professorat, alumnat i famílies amb mesures com ara:

- Facilitar dispositius informàtics i garantir la connectivitat.
- Proporcionar formació (personalitzada, multilingüe i amb formats innovadors com ara que promoguin l'aprenentatge entre iguals que fins i tot inclogui programació per desenvolupar eines educatives).